

Sundhedsudvalget
Folketinget
Christiansborg
folketinget@folketinget.dk

7. oktober 2005

Vil I ikke nok forbyde rygning...?

Naturligvis er det at blive udsat for passiv rygning ikke det største problem her i livet, men til gengæld er passiv rygning det hyppigst forekommende problem i min hverdag. Jeg er således generet af tobaksrygning næsten dagligt, og det er frustrerende ikke at kunne gøre noget ved problemet.

Min kone, min mor og min søster er alle blevet opereret for rifter på stemmebåndet og er derfor ekstra følsomme overfor røg. Det gør ondt at høre deres hæshed, når de har været udsat for passiv rygning. Selv nøjes jeg med at få svie i øjnene og gå i bad og skifte tøj, når jeg kommer hjem og stinker af røg.

Det er svært at afgøre, om det er mere sundhedsskadeligt at blive udsat for passiv rygning i mindre mængder sammenlignet med anden forurening fra fx biltrafik og fødevarer, men på kort sigt er passiv rygning i hvert fald særdeles generende og frustrerende.

Man hører ofte, at rygning er et nydelsesmiddel, også fra folk der ryger 40 cigaretter om dagen. Mit mål er dog ikke, at rygning forbydes, og man kan for min skyld ryge alt det man vil. Bare det sker i private hjem eller i fri luft.

Jeg vil ikke kede jer med en masse statistik om rygnings og passiv rygnings indflydelse på sygdomme og levealder, for det kender I sikkert alt til. Men et enkelt nøgletal skal dog fremhæves: i 2005 ryger 25 % af alle danskere over 13 år mod 57 % i 1970. For mig at se viser tallet en generationskløft mellem midaldrende og unge, selvom mange rygere fra 70erne naturligvis er døde eller er stoppet. Indflydelsesrige personer i dag var unge i 1970erne, og deres holdning til rygning er tilsyneladende præget af en opvækst og ungdom omgivet af røg, som derfor allerhøjest anses som en gene, man må acceptere.

Hvorfor skal 4.000.000 (75 %) unge og voksne ikke-rygere og 880.000 børn under 13 år jævnligt generes af røg i den misforståede tolerances navn?

Meget ofte handler rygepolitik om henstillinger til rygerne om at tage hensyn. Det får mig til at tænke på den groteske sammenligning med et tissehjørne i svømmebassinet eller den fornuftige, intensive hastighedskontrol på vejene. Rygernes lobbyistforening Henry svarer til at stifte Foreningen Af Hensynsfulde Svømmehalstissere eller Foreningen Af Hensynsfulde Fartgalninge. Den eneste måde at være hensynsfuld ryger er at ryge alene eller i fri luft. Desuden kunne det være forfriskende med kontrol og bøder på offentlige steder med rygeforbud.

Vil I ikke nok forbyde rygning på restauranter? I debatten om passiv rygning har fokus af åbenlyse årsager været på restauranter, hvor man ofte bruger flere timer og en del penge på gode oplevelser. Af de mange restauranter med opdelt ryger/ikke-ryger jeg har besøgt, har man kun været ugeneret på Jensens Bøfhus, McDonald's og Burger King, og det er jo ikke ligefrem steder, man forbinder med store oplevelser. Heldigvis er der dukket et par røgfri restauranter op i København, men dels har de ikke altid ledige borde, og dels er priserne ofte et godt stykke over niveauet på caféer, der oftest byder på fri rygning. Man kan til nød acceptere at blive udsat for røg en lørdag nat på en café, men det kan ikke være rigtigt, at man ikke spise brunch en fredag formiddag uden at skulle være omgivet af tobaksrøg. Men man kan jo bare lade være med at gå ud at spise...

Vil I ikke nok forbyde rygning i tog? Heldigvis er der nu rygeforbud i S-tog, men da jeg dagligt kører med regionaltoget eller intercitytoget, er jeg stadig generet af rygning. Om morgenen er der ofte stuvende fyldt af siddende og stående i ikke-ryger kupéerne og i mellemgangen omkring dem, mens rygerkupéerne har ledige siddepladser. Tilmed siver røgen fra rygerkupéerne ud i mellemgangen; særligt i dobbeltdækker-togene, hvor dørene til rygercellerne på 3 m² oftest ikke lukkes. DSB har tidligere på bedste konfliktsky vis udtalt, at man ville indføre totalt rygeforbud i togene i lighed med Sverige, 'når danskerne var klar til det'. Hvad blev der af visioner og holdninger? Men man kan jo bare købe sig en bil...

Vil I ikke nok forbyde rygning indendørs på stationer? På flere stationer ignoreres lokale rygeforbud, og København Hovedbanegård er jo ét stort rygerum. Ingen steder kan man slippe for røgen. Men igen, man kan jo bare købe sig en bil...

Vil I ikke nok forbyde rygning i lufthavne? For nyligt var min kone og jeg 14 dage på Sicilien, hvor vi overhovedet ikke var generet af røg, for her var det nemlig forbudt at ryge på både restauranter, barer og lufthavne. Men da vi hjemkomsten til Københavns Lufthavn venter på vores bagage i én af verdens absolut mest moderne lufthavne, breder der sig en tæt tåge. I hallen, hvor alle ankomne skal opholde sig, mens de venter på bagagen, har man gudhjælpemig indført rygerområder, som på ingen måde er afgrænset! Men man jo bare lade være med at flyve...

Vil I ikke nok forbyde rygning på barer? Jeg har ikke råd og lyst til at betale 400 kr. om måneden for at kunne se tv-kanalerne Canal+, som sender fodbold fra de udenlandske topligaer, så fra tid til anden ser jeg fodbold på barer. Men hvor er det dog ulækkert at blive udsat for passiv rygning en søndag eftermiddag. Men man kan jo bare blive hjemme. Fodbold er jo ikke en menneskeret...

Vil I ikke nok forbyde rygning i indkøbscentre? Ligesom Københavns Hovedbanegård fungerer indkøbscentre som ét stort rygerum. Rygningen er af og til afgrænset med skiltning, men det respekteres ikke af rygerne (og sjovt nok heller ikke af røgen). Desuden er indkøbscentre ofte velbesøgt af familier, hvis små børn lang tid i træk bliver udsat for passiv rygning. Men man jo bare holde sig fra indkøbscentre...

Vil I ikke nok forbyde rygning på arbejdspladser? På mit arbejde er der for nylig indført en såkaldt rygepolitik, men desværre havde ledelsen ikke format nok til at indføre totalt rygeforbud. Så nu må man mærkeligt nok ryge i to af de tre lukkede trapperum, hvorfor man ofte må gå en omvej for at undgå røg. Tidligere blev der ikke røget på trapperne. En meget molboagtig løsning!

På min kones arbejdsplads er den helt gal. Man må ikke ryge på kontoret – men altså kun indenfor normal arbejdstid, hvorefter folk pulser løs. Desuden ryges der i kantine, i rygerum med åbne døre og på gangene. Der ryges naturligvis også til firmafester, og senest måtte hun sygemelde sig mandag pga. hæshed og ondt i halsen efter stor firmafest om fredagen. Det gør ondt og frustrerer at høre hende citere sine kollegaers antydninger om, at hun er sart og en brokkerøv. Arbejdspladsen er vel at mærke et stort, såkaldt anerkendt forsikringselskab. Men man kan jo bare skifte arbejdsplads...

Vil I ikke nok forbyde rygning i idrætsforeninger og -haller? Jeg sidder i bestyrelsen i en fodboldklub, hvor jeg tidligere har været ungdomstræner. Vi har mange rygende forældre og en stor ungdomsafdeling, og jeg har løbende forsøgt at få indført et totalt rygeforbud i klubhuset uden held. Det glæder mig dog, at Københavns Kommune fra 1. januar 2006 har besluttet et totalt rygeforbud på alle anlæg, som kommunen ejer eller støtter økonomisk. Men hvad med andre klubhuse og idrætshaller? Men man kan jo bare skifte klub...

Vil I ikke nok forbyde rygning på skoler, efterskoler, institutioner og andre uddannelsessteder? Bortset fra folkeskoler er det op til skolerne selv at bestemme og håndhæve et rygeforbud, og oftest tillades rygning i store fællesrum, hvor alle elever, lærere og besøgende skal passere i gennem. Desuden gør det ondt at se grupper af 15-16-årige efterskoleelever stå fredag eftermiddag på stationer og ryge. Måske ville et totalforbud afholde børn og unge fra at begynde at ryge og gøre det nemmere at modstå gruppepres.

Vil I ikke nok forbyde rygning i frisører? Det virker grotesk at skulle nævne det, men både hos min og min kones frisør skal man bede andre kunder om at lade være med at ryge. Vi er glade for vores frisører, og de respekterer da også vores holdning, men hvordan i alverden kan det være tilladt at ryge i frisørsaloner? Men man kan jo bare finde en anden frisør...

Vil I ikke nok forbyde rygning på hoteller og kursussteder? Der står man så i pauserne mellem indlæggene og skal netværke og lære nye mennesker at kende i de lavloftede mellemgange, mens tobakstågerne vokser til. Men man kan jo bare blive siddende på sin plads i kursuslokalet i pauserne...

Vil I ikke nok forbyde rygning i biografteatre? Jeg kender ikke til en eneste af Københavns biografteatre, hvor man køber, billetter, slik, sodavand og popcorn uden at blive kraftigt generet af røg. Men man kan jo bare blive hjemme og se dvd...

Jeg tror på, at selv en enkelt henvendelse kan gøre en forskel i politik, og det er mit håb, at I vil forholde jer positivt til dette brev, selvom det blev noget længere, end jeg først regnede med. På forhånd tak.

Med venlig hilsen

Simon Peter Spanggaard (28 år)
Ingerslevsgade 166, st.tv
1705 København V